

Сынага
2 харчы

**БЫЛААНЫ ТОЛОРУУГА
—БАРЫ КҮҮБҮ!**

[illegible]

И. Собакин.

СССР Кипр Комитета.	СССР Верховный Советом Президиума.	СССР Министратин Совета
------------------------	---------------------------------------	----------------------------

(тың солж)

Төрлөгдлөр, хатуу	Боломж бүрдүүлүүсүй			Бүрдүүлүүс, батуу		
	бү- дүү	туол- да	%-ий	бү- дүү	туол- да	%-ий
Промкомбинат	160	124,2	78	150	126,2	84
Олох-данаах комбинат	77	70,9	92	77	69,5	91
Эт, үүт комбинат	710	854	120	1410	1350,3	96
Тисографин	15,6	14,7	94	15,6	14,7	94
Лесопункт	48	44,8	93	44	41,7	95
Сельхозтехника*	100	104	104	100	104	104
Оройтон үрдүүлүүс	1110,6	1212,6	109	1706,6	1706,4	95,2

Көрдөбүл күүһүрүөхтээх

Соловьевтаагы магнайгы сүһүөх партиянай тэрилтэ коммунистарын уопсай муннааба Эрилик Эристини аатынан колхоз бастыг магнайгы сыйта ССКП чилиана А. Т. Кузьмина «Коммунист-партия активной байыаһа» диир мэтатыйатын кизиник дүүүлэстэ. Дакылаагы Саха АССР оскуолатын үтүөлөөх учуутала Васильев И. М. онордо.

Вопнуруоһу дүүүлэһингэ кыттыбыт алта коммунистар бука бары ССКП XXIV съезида туруорбут үрдүк көрдөбүллэринин салайтаран, коммунистар үлэһэ, тус олоххо

атыттарга өрүүтүн холобур көрдөрөллөрүн, сир-майгы өттүнэн ыраас буолалларын иһин көрдөбүл салгыны күүһүрдөр туһунан эттилэр.

Кинилэр нэһилиэк обществнай тэрилтэлэрэ—табаарыетын суут, добродетельнай народнай дружина, дыахталлар советтара, сельской культура дьинэте итүмэхтик, былаана суох үлэлиилэрин, өттөн культура дьинэти директора Романова П. Д. бөл, кимтэн да көргүлэ суох, үлэтин бырааһан барытын сэмэлэтилэр. Культура дьинэте хомуурга үлэлиир дьон ортотугар агитацион-

най-маассабай үлэни күүһүрдэн ытаргыгар ыйдылар. Ити отделение эбэһээтэлигибэлээх 2800 тонна отун хомууругар биллэр көмөлөөх буолуоһа. Билигин биэс эиэно от үлэтигэр тэрээһиннээхтик кыттар. Моой отчуттар икки звенолара тэрилтэни чопчу соруктаах үлэлиилэр.

Отчуттар ортолоругар социалистической куоталаһымы кизиник тэриллэр. Полит-тэрийээччилэр хонууһаагы отууларга итэр-өйдөтөр үлэни күүһүрдэллэригэр соруку туруорулунна.

И. Собакин, партбюро секретара.

ҮЧҮГЭЙ ДЬОН ТУҢУНАН КЭПСИИБИТ

Дьөгүөппүйэ обонньор

Эрилик Эристини аатынан колхоз бийр кырдыааһа Михайлов Егор Николаевич Хадаар нэһилиэгэр 1931 сыллаахха тэриллэбит «Кыһыл Кырыс» диир табаарыстыбада чилининэн киирбитэ. Оччолорго кини сүүрбөтүтүн эрэ таһа саастааһа.

Ити көмтөн ыла кини түөрт уон сылы быһа колхозугар наар илиитинэн үлэлээтэ. Ол тухары кырдык даһаны элбэх сыратын хараһын биэрбитэ. Эдэр сааһыттан обонньор буолуор дьэри араас кыһалҕалаах, суткураан, сэрин дьылларын туорабыта. Кыһынын элбэхтик тоһмут, сайынын үгүстүк көлөһүн тахсыбыт, илин мараһаһа үлэтин этиһэн хааһынан дьигиһээхтик билбэт үлэһит кини буолар.

Оччолорго кини аһа тыаһы баһымһынан табыһан бурдук сире онороллоро. онтон өлгөм үүнүүнү ылаһара. Бу үлэһэ күөгэйэр күнүгэр сылдаар Егор Николаевич хотуулаах үлэһит дэтэн хайҕанар буолара. Кини илинтэ сүгэ, хотуур, кыраабыл уонна атырдаах уктарыгар чэрдибитэ. Төһө да үөрөһө сүө-

дун иһин, кырдык да ыраас сүрөхтээх, көнө суобастаах, чизинэй кини дэтэн дэтэр.

Кини үлэ-хамнас үчүгэй, хаачыстыбалаах буоларыгар куруутун кыһанар. Көтүмөх үлэни, ааһыа үлэлээбэккэ аа-дүүо сымдаааччылары, арыгыһыттары сөбүлээбэт. Онно тутатына кэпсэтэн, сүбэлээн иһээччи. Бииргэ үлэлиир дьонун хаһан баҕарар үлэһэ үтүө көүтүтээччи, бэйэтинэн холобурга сылдаар дьигиһээх агитатор.

Егор Николаевич, билигин

төһө да пенсияда тахсыбытын иһин, колхозун үлэтигэр илиитин араарбат. Колхозтаахтар, ордук эдэр мичаттар, «Убайыт Дьөгүөппүйэ обонньор» диир ытыктаан ааттыыллар. Үлэһэ барыта, турууга обонньор этэрин улгумнук ылыналыр. Ол кини сааһын тухары үлэһэ дьону көүтэ үөрөмүт үтүө үгэһэ буолар. Түөрт оҕолоһуттан үһэ бэйэтин курдук кыһамһылаах хонуу үлэһиттэрэ. Егор Николаевич дьонун сөргөтүн ытыктабылын ыһан ылар.

Н. ФЕДОРОВ.

Тыа хаһаайыстыбатын сака техниката

Наука уонна техника—тыа хаһаайыстыбатыгар

Бийити партияныг экономика бары салааларыгар, ол иһигэр тыа хаһаайыстыбатын производствотыгар тохсус пятилетка сорукарын толорууну научнай-технической сайдыы түргээһинин кытта сибээстиир. ССКП XXIV съези тыа хаһаайыстыбатыгар научнай чинчийиллэр көдүүстөрүн үрдэттин, ученайдар дьулуурдарын кини кэскиллээх проблемаларын быһаарыга туһаайарг моҕдуубута. Партия колхоз уонна совхоз производствотыгар наука, бастаан иһэр практика ситиһинлэриг толору уонна былааннаахтык олохтууру ордук тоһо-лоһон бэлэтиир.

Хонууларга уонна фермаларга—сананы

Хонууларга уонна фермаларга научнай сүбэлэри кизиник уонна түргэтик олохтоһун—тыа хаһаайыстыбатын производствотын өрө көтөбүү, кини көдүү-һүн улаатыннарыны, үлэ онор-мугутун үрдэти дьобуунаах усулуобуйага.

Дойду үрдүгүн сыллата 195 мөлүүһөн тоннаттан итэһэһэ суох бурдугу хомууу—сака

пятилеткада бурдугу үүннэрээччилэр бойобуой сорукара итинник. Научнай-чинчийэр тэрилтэлэр дойду хас биридди зоо-тыгар анаан ырытан онорбут сире оноруу систематын сатаа-лаахтык туһанын ханна бары-тыгар өһүтүүгэ уонна үүтүү-нү үрдэтүүгэ олус улахан суол-талаах. Хотугу Казахстанга, Сибиргэ уонна Сибургу Урал-га, холобур, 15 мөлүүһөнтэн таһа гектарга сире оноруу поч-ваһы харыстыыр сака систе-мата итиннэ почваһы үүнээһи ситиһин сир кырсыгар хаалла-ран туран оноруу туттулдулар. Онуоха гектарга бурдугу ыһы ортотунан 2-3 центнери-нэн эбилиһэ. Бу система Хо-тугу Кавказга, Украина собу-руу өттүгэр, Поволжьеда про-изводство усулуобуйаларыгар чинчийиллэр.

Специалистар аадалларынан, сака кэскиллээх сорттары уонна гибридары үүннэрүүгэ иккири уонна туорахтаах, зернобобо-вай итиннэ крупной культу-ралар оройуоннамыт сорттары

ыһыны кэпсэтин сыл ахсын дойдуга бурдук хомуурун хас эмэ мөлүүһөн тоннанан улаа-тынтарар. Ол курдук «безос-тал-1» уонна «мироновская—808» кыһынгы сэлэһинэйи үүннэрэн түмүгэр дойду сыл ахсын 4-5 мөлүүһө тонна эбии бурдугу ылар. Бу культу-ра сака, ордук өлгөмчүк үүнэр сортарын—«Аврораны», «На-ваһы», «юбилейнай миронов-ский», «Ильичевканы», «одес-ский-51-ри» үүннэрэн өссө үчү-гэй түмүктөннө.

Билигин ученайдар туорах-таах культуралар намыһах, сы-тан хаалбат, ырыһа ылларым-тыта суох, уобурдууну билим-тик, үрдүк хаачыстыбалаах бо-родууксуйаны биэримтэ сор-тары уонна гибридары көр-дүүлэр. Мананын сортар ньүөл-сүтүүлэр уонна куурдуллубут, гектарга 60-70 центнер уон-на онтон ордук үүнүүнү биэ-рэр сирдээх хаһаайыстыба-ларга уһулччу чаадалар.

Сир оҕоһуутун бородууксу-батын кизин сыллардаагы эбил-

ТУТУУГА СУОЛТА БИЭРБЭТТЭР

Совхоз Кытаанаххаагы от-делениета сүрүннэни сүөһү итинтинэн дьарыктанар. Дьэ ол иһин, сүөһүттэн ылар бородууксуйаны үрдэтүүн, сүөһүнү аһсаан өттүнэн эл-бэтини, киниэхэ дэлгэй аһылыгы бөлөмнөһини тэһэ, кинини үчүгэй оҕоһуулаах тутуунан хааччыһы эр-ийиллэр. Олаата сүөһү турар аныгылыы хотонун оноруу сорука турар.

Бийнэхэ баар хотоннор эр-гэрдилэр. Холобур, Намаҕа турар хотон үрдэ эмих буо-лан тохтон эрэр. Ньээһинээ-йи хотонно ааспыт кыһын үр-дэ сууллубута, хата дьолго сүөһүлөр таһырдыа буолан, баттаниатахтара. Оттон Лып-пыарыйа хотонно кетас өттө сааһынан туолан турар, эл-бэх өрөмүөнү көрдүүр.

Намаҕа алексеевтар опы-тарынан 200 сүөһү киирэр хотонно тутуллубута иккис сылыгар барда. Кини, быйыл бүтөн, үлэһэ киириһтээх этэ. Манна алта килинтэн састааптаах эвэно үлэлиир. Эвэно үлэһиттэрэ олунуу, кулун тутар ыйдарга Килэ-киттэн 5 километрдаах сир-гэ сатыы сылдаһан мас кэп-питтэрэ, суорбуттара. Ити бөлөмнөһит мас—муус уе-тар, мам ыйдарыгар таһыл-лан, хотон таһыгар киириһ-тээх этэ. Бииргээдэ салалта ити маһы тастарарга кы-һаллыбыт курдук буолбута, трактор анаабыта. Трактори-һынан эдэр кийи Владими-ров Гаврил аһаммыта.

Кини аһаһаат, ситэ биэр-мэһэһэ үлэлээбэккэ, «сире-куһаһа», «сире-куһаһа» уурайыта. Онно отделение

салалтата кыһаллыбатаһа, төттөрүтүн, тракторы устан ылан, от таһымыгар аһаа-быта.

Элбэх кэпсэтин кэпсэтин Борисов Григорийи, «Бела-русь» трактордаах, мас та-һымыгар аһаабыттара. Би-һымыгар трактор кыһаһа-ли улахан трактор кыһаһа-сылдыыбат аатырбыт сирит-тэн кини балаһа маһы тас-тыта. Тутуу үлэһиттэрэ аһыах күн үлэлээбиттэрэ.

Билигин ол мас ситэ та-һылыбаһа, бэйэтэ да аһы-аһах үлэһит, олбу быстах үлэни толорууна дьарык-таниа. Бииргээдэ, отделение салалтата тутуу үлэһиттэрин санаатахтары аһы өттөр мас бөлөмөр, саһаан кэрди-тигэр, онтон даһаны аһын үлэлэргэ уларыта сылдаһ үлэлэтэллэр. Ити түмүгэр хотон үлэһэ тохтоон, быһа-чыта, онуттан хамсатыллы-баһа, уруккутунан турар. Бадаһа, салалта кыстык кэл-бэтин курдук саныыр бы-һылаах. Бөл, хотон аһыт-таах муостатын маһа кы-һаһа хайытыллыбата, көрдил-либит мас таһылыбаһа, тыаһа саймылаата.

Аны тутуу үлэһиттэрэ хамнастарын кэмиттэн-кэмит-гэр ылан испэттэр. Ол кур-дук, кулун тутар, муус уе-тар ыйдардаах хамнастара мам ыйыгар кэлбитэ. Ыам ыйдаах хамнас бэс ыйа бү-тэ да, кэлэ илик.

Түмүккэ, Кытаанахха ту-туу үлэтигэр суолта биэрбэт буолдулар, маннаах совхоз администрацията сөптөөх дьаһалы ылаһа эрийиллэр, диир этэбит.

Г. Афанасьев, Н. Митронов.

Московскай уобалас. Химкинской оройуон «Путь к коммунизму» совхозун территориятыгар, манна дойду араас куораттарынан аһаһылыбыт, тыа хаһаайыстыба-тын сака техникатын образцтара көрдөрүллэллэр.

Снимокка: органической уобурдууну ыһар РПН-4 мас-сыһа. Кини 10 метр кэтиттээхтик ыһан чааһа 120 тоннада тиккэ уобурдууну тарҕатар. Кини куоһаһа кизин-тата—6 кубическай метр.

В. Корзин фотота.

ОСТА фотохроникага.

СЕНАНЫ БЭЛЭМНЭЭНИНГЭ СҮБЭЛЭР

«Молочное и мясное скотоводство» сурунаал 1971 снх 6 №-гэр бэчээтэмнэт сүөһү иттигитин уонна иетеринария Латвиятаагы научнай-чинчийэр институтун научнай сотрудиннэтар Н. Пинкулис, В. Либерте уонна механизациялаахын иттигит электификациялаахын Латвиятаагы научнай-чинчийэр институттар Т. К. Годманне ылымнаах үлэлэр дакаастаабытынан, 40—60 бырыһыанга диэри сиктээх тына экийбит «ту салгын ханан дааны кинрбөт тына тууйан кэпсээрбөлөөһүн сенаһы онгоруу салмай араллаах ылымнааһын буолар. Бу курдук бэлэмнээтэххэ, сиплэтирдээр уонна от онгордооһор ингиттээх неществолар сүтүүлэрэ быдан арайыыр. Сенаж аһылык быһымынан сыаннаһа да үрдүк: 1 кг. кураа-наа неществолугар ортотунан 0,7 аһылык единицата баар. Ол аата ыһыллыбыт оттор гектардарын аайыттан оттуурдааһар эбэтэр сиплэтирдээр 40—50 бырыһыан элбэх ингэмтэлээх неществолары ылыаха сөл. 1 кормовой единицатын сибестомна 4 харчы кэригэр тэтиһэр.

Сенаһы бэлэмнээһин процеһа бүтүннүүтэ машинк үлэлэртэн тутуллар: оту охсуу, септөөх сипгэ эрэ ордон хаалар диэри экинни, субуулары онгоруу субууттан (үксүгэр сөннө кырбата-кырбата) оту хомуйуу, транспорт средстволарыгар тизийи, хонууттан тизийи таһары уонна хранилищеһа кутан баран тыын кинрбөт тына онгоруу.

Сенаж үрдүк ингэмтэлээх буолуута сипгэ уоһура илик оту хомуйан кэпсээрбөлөөтөххэ эрэ ситиһиллэр. Элаконай оттору куоластанан эрдэхтэринэ хомуйаллар. Эрдэ оттоон ылааха, ол кэпсигитэн кэпсээрилинр. Ол кэпсигиттэн эмнэ үчүгэй сенаһы бэлэмнээххэ сөл.

Охсуллубут от хонууга төһө кыалларынан кылгастык сытарын ситиһиллээхтээх.

Халлаан ардыыр, биһир кэм уларыһа-тэлэрийэ тууар буоллаһына, оту ыһыйтарар сатаамат. Итинник күнтэ дьылга оту ыһыйтардааха ингэмтэлээх неществолар сүтүүлэрэ быдан улаатар. Субууга сытар оту саксийан, эргитэн биэрдэххэ, от кууруута биллэрдик түргэтир.

Оту экинни төһө түргэтиник ыһыллар да, сөччөнөн каротин сүтүүтэ арайыыр. Ол иһин күнүн иһигэр хараһан бүтөрөр эрэ сирин отун оһустарыах тустааххын.

Субууттан кууран эрэр оту хомуйтарыыны уонна ол кэмкэ кырбатыыны оту

транспорт средстволарыгар тизийэр кэмгэ онгоһуллар.

Сараһыйбыт оту субууттан хомуйан ылар уонна бытарыта кырбыыр аналлаах маассыналар суох буоллаһтарына, СК-4 комбайн подборщигын кытары туһаналлар.

Үрдүк хаачыетыбалаах сенаһы ылым ураты суолта лаах усулуобуйаларыттан биһирдэтиринэн сараһыйбытын кэпсэ хомуйулуубут оту тыын кинрбөт тына туу-йуу буолар.

Сараһыйбыт от күүх оттоодор куһаҕаннык чинчийрин быһымынан чингэте тэбистэринини үчүгэйдик көрөн-истэн онгоруоха наада. Чингэтинин кыайбатааха, угуллубут маасса иттигит умайылан уонна түүүгүрүөн сөл. Траншея иһигэр сүкээт да, аан бастаан МТЗ типтээх көлүөһэлээх тракторынан тэбистээр, ол кэпсигиттэн тизиликтээхтэринэн чингэтээр ордук. Траншея ис кырылары көлүөһэлээх трактордарынан кичэйэн кэпсигитиллэр.

Подборщик - измельчитель сүөх түбэлтэлэригэр, субууга сараһыйбыт оту кырбаттарбакка эрэ хомуйуоха сөл. Бу түбэлтэ ууруллар оту, муһ сатаатар, сорботун атын сиргэ эбэтэр траншея аттыгар хайаан да-баны кырбатыаха наада.

Сенаһы сараһыйбыт оттоон эрэ буолбакка, сараһыйбыт окко охсуллубутунан оту тута хомуйан баран булкупан эмнэ онгоруоха сөл, ити курдук онгорорго ууруллар маасса орто сипгэ 60 бырыһыантан ордуга суох буолуохтаах.

Сенаһы биһир траншея эбэтэр башня иһигэр ууруу бол-дотун наһаа уһатар сатаамат, ууруута наһаа уһата-дына аһыйы кэпсээрбөлөөтө саҕаланыан сөл. Биһир иһигэр ууруу болдотго 3-4 күнтөн уһуо суохтаах. Үлэ бүтэригэр чингэтиллибит маасса траншея үһэ кырымыттан 0,5 метр өрөһөлүү буоллаһына сатанар. Үчүгэйдик чингэтиллибит уонна дэхсилэмнэт маассаны бүтүннүүтүн үрүт өлтүтэн синтетическэй пленкаан сабыллар. Өскөтүн траншея сиргэ ханан онгоһуллубут буоллаһына, пленканы сабырыччы түһэрэн баран, траншея тас өттүнөн эргичи 20—30 сантиметр дириг тына хаһыллыбыт ханаабада чинг туой буорунан баттата түһэриллэр. Оттон сир үрдүгэр онгоһуллубут траншеяларга пленка тас кыһымын анаан онгоһуллубут хоруудаларга ингиннэриллэр. Пленканы траншея эркинин уонна сенаж маассатын иһин ар-дыларынан 30—40 сан-ти (Бүтүүтүн 4 стр. көр).

Снимок: экскурсовод Н. Н. Коблов трактор двигателигэр уматык төһө тизг кэпсигиттэри бериллэрин быһаарар прибору көрдөрөр.

Н. Кулешов фотота ССТА фотохрониката.

Киевтааһи мотоциклы онгорор заводка суолга сылдар үс көлүөһэлээх «Днепр» сериятыттан ыарахан типтээх сена «МТ-9» мотоцикл (уһа снмөк) хомул-ла. Кини иһки цилиндрдээх двигателэ 34 ат күүүһэ кыамталаах уонна тавекэ 100 километра тизийэ түргэтиһээхтис барар кыһтаах. Конструкцияһа көпчөү түөрт передача тас өттүнөн бөһсө кэпсигити-тирэ передачага көрдүлэр.

ССТА фотохрониката.

ФИЗКУЛЬТУРАҒА СЫАНАНЫ ХАЙДАХ ТУРУОРОУОХХА?

Хас биһирдин орто оскуолаһы бүтэрээччи Ийэ дойдуга сулуус-палыырга толору физическэй бэлэмнээх буолара эрэтиллэр. Ол иһин физическэй культура уруогар ураты суолта бэриллэр буолла. Бары кылаастарга физ-культура уруоктара арайыах сымтан бэттэх нэдиэлэһэ иһин-лиһта ыһыллаллар. Эһиндигит-тэн орто оскуолаһарга байыан-най бэлэмнэһини кинрэр. Физ-культураҕа ыһылдыбыт сыана аттестатка суруллар. Ити бары-та физическэй культура учуу-талларын элбэххэ эбээһинэс-тир.

Сымтан сыл аайы оһолортон көрдөнөр нуормалар улаатан иһэллэр. Билигин орто оскуо-лаһы бүтэрэр уол 4м. 25см. уһуну, 120 см. үрдүгү ыста-ныахтаах, 100 м. 14,8 секүүн-дөһө, 800 метри 2м. 45 секүүн-дөһө сүүрүөхтээх, 700 грэм-чаах гранатаны 38 метргэ бы-радыахтаах. Оттон кырыттар 100 метри 16,4 секүүндөһөн, 500 метри 2 мүнүүтөнэн сүү-рүөхтээхтэр, 1м. үрдүгү, 3м. 30см. уһуну ыстаныахтаахтар. Ханнык баһарар доруобай

оһо ыһаачан эриһиллэр, дьары-танар буоллаһына, ити орто көрдөбүлдэри толоруон сн. Ол эрэри оһолор физическэй сай-дылара тэһэ суоһа физкуль-тураҕа сыананы туруорууну ма-ратар. Билэтин курдук, сорох айылбаттан дьовурдаах буолар, оттон сорохтор төһө дэриһилин-биттэрин иһин, киндэр көрдө-рүүдэрин ситэр ыһахтары суох. Сыана иттигит учуоттаан туруо-рулуохтаах.

Сорох учууталлар иһини си-тэ өйдөөбөттөр. Оһо физкульту-ра уруогун көтүппэт буоллун да ситиһиллээһинэ, атын пред-меттэргэ барыларыгар үчүгэй-дик үөрэнэр буоллун да, физ-культураҕа үчүгэй сыана ту-руохтааһын, физкультураҕа ку-һаҕан сыана дисциплинарнай эрэ характердаах туруорулуох-тааһын курдук саныллар.

Физкультураҕа сыананы хай-дах туруоруу туһунан «Физи-ческая культура в школе» су-рунаал ааспыт сылгыһы хас да нүөмэрдэригэр сийлиһи су-руллубута.

Оһо физическэй сайдыыта молтох да буоллаһына, физ-культуранан ыһаҕан «мүһөнөн

дьарыһаһар, учуутал сорууда-рыын күүүһэ кыһаһынан төлө-тө сатыыр буоллаһына, норма-тык сорох көрдөбүлдэрини то-лорботовун да үрдүнэн, орто сыана туруорулуохтаах.

Орто физическэй сайдыы-лаах оһо төлөрбөт түбэлтэлэригэр хайаат да куһаҕан сыана туруо-руллара наада. Ити сыана оһо дэхсиллэһиннэ суоһун иһин буолбакка, физкультура уруо-гун аанһа аһсарбатын, кыһа-наа үөрөмүһүн иһин туруоруу-лар. Сорох оһо биһирдин эмэ көрүнгэ уһуллчу ситиһиллэх буолуон сөл. Итинник түбэлтэ-вэ иһин көрдөрүүтэ техника-тык сыаналаныах тустаах. Атын-нан эттэххэ, суолта оһо аһыл-баттан дьовурутар буолбакка, туохха үөрөмүһүнүгэр уурулуох-таах. Сорохтор сыананы күрөх-төһиллэргэ көрдөрбүт ситиһи-лэринэн туруораллар. Ол оһох сыһа.

Физкультураҕа сыананы та-ба туруоруу—үөрэһи биһини, физическэй сайдыы иһин охсу-йуу сүрүгэ усулуобуйата.

Е. ДЬАЧКОВСКАЯ, Дириг орто оскуолатын физ-культураҕа учуутала.

Москва. «Тың хаһаайыстыбатын произво-дствотын производственной-технической көрүү-лөһүн» — ССРС НХСБ сага экспозицията иттигит ааттанар. Кини биһигэ дойдубут көлөһөһүн уонна совхозтарын бас биллэ-тигэр баар техниканы көрүү-лөһүн бастын ыһ-маларын туһунан кэпсигит.

Экспонаттар истэригэр—Тартуга онгоһул-лут «КН-4250-ГОСНИТИ» дизел төһө сылдар бэрэбиэркэллэр установка баар. Кини трак-тордары үрөйбөһө эрэ техическэй турукта-

састааптаах, рационал аһа-тык бөрдүүксийа единицаты-гар аһылык ороскуотун 20-25 бырыһыан наһаттар, сүөһүнү ыарыһаттан харыстыыр.

Биһиги наукабыт ситиһиллэ-рэ саарбаҕаламаттар. Ол эрэ-ри иһин хонуу уонна ферма үлэһиттэрин иһиндэригэр кэһи улахан. Ученаһдар үрдүк про-дуктивностоох үүнэһи сорта-рын, сүөһү бөрдүүдэлэрин үөс-кэтигэ, бастынг технологичес-кай процесстары, үүрээһини буортулааччылартан, сүөһүнү ыарыһартан харыстыыр сага ыһымалары булууга өссө элбэ-һи, онгоруохтаахтар. Ону кыта-ры дэбэһиһыттан научнай ла-бораторияларга, бастынг хаһа-йыстыбалар практикаларга-гар үөскээбит бары бастыһы хоту-ларга, фермаларга түргэтин-нэ олохтоһун наада улаатар. Бу—ученаһдар, салаһааччылар тың хаһаайыстыбатын специа-листарын, тың сирин бары үлэ-һиттэрин сүгүнөн суолталаах нэстэрэ.

(Салгыһыта бэчээтэһинэ). Ю. САВИН, Экономист. «Правда» пресс-бюроһа.

Сүөһүнү балансалаан, ол аа-та араас ингэмтэлээх нещество-лортан, минеральнай туустарта-а витаминнартан, наада түбэлтэ-тигэр антибиотиктартан кытары

